

חודש

התקומה

זמן תקומתינו

לרגל ציין החגים והמועדים הלאומיים

אז איפה אתם בחודש התקומה?

אוטוטו חג הפסח. חג החירות.

רובנו, אני מניח, נציין אותו בצבא.

גם בשלוקחים בחשבון את המלחמה, לדעתי הפעם האחרונה בה כל כך הרבה אנשים סגרו את חגי ניסן, הייתה ב-2020, בקורונה. והחג הזה, שהוא גם רגע הלידה של העם, הוא נקודת ההתחלה של רצף מועדי הזיכרון והתקומה שלנו. ומצב המלחמה בו אנו נמצאים מה-7 באוקטובר ועד היום, עם כל הפיתולים שעברו בדרך, יוצק משמעות אחרת לאופן בו אנו חווים ומציינים את החגים ומועדים הלאומיים. כאשר נשב לשולחן הפסח ונספר את סיפור היציאה מעבדות לחירות, כאשר ננצור בליבנו את זכרם של ששת המיליונים שנספו בשואה, כאשר נעלה על נס את גבורת שרשרת דורות הלוחמים שחדפו את נפשם וקיפחו את חייהם בהגנה על ביטחון המדינה, וכאשר נציין 78 שנות עצמאות- דבר לא יהיה כשהיה, ורובד נוסף של משמעות אישית ולאומית ילווה אותנו לאורך תקופה זו בלוח השנה העברי, שניתן למתוח אותה גם לתוך ל"ג בעומר ויום ירושלים.

אנחנו מגיעים לחודש הזה בשעת מלחמה. חוצי גב"ל. בעיצומו של מאבק. מוטרדים משאלות חיוניות על הכשרת מטבחים, ומשאלות חיוניות לא פחות על פקידת קברים ביום הזיכרון. עבור חלק גדול מהמפקדים- יום הזיכרון הקרוב היה אמור להיות זה שבו יצליחו, סוף סוף, לפגוש את המשפחות שטרם הספיקו, לשבת לשיחה, לשמוע ולהשמיע. תחשבו על החייל הסביר שלכם- עם פז"ם של שנה, שנתיים, או יותר מזה. תחשבו על ימי העצמאות שעברו עליו מאז 2020, בקורונה. תחשבו על השיח המקוטב והמפולג שדרכו הוא חווה את יום ירושלים. תחשבו על כל הימים בהם בתוך לחימה, לא היה לו מושג- איזה יום היום.

בסח. שואה. זיכרון. עצמאות. אחדות. ירושלים. יום הקמת צה"ל.

בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו; לראות, ולשמוע, ובמקרה שלנו- גם להראות, ולהשמיע, ולעשות. כאילו היינו שם, וראינו את הדברים, ושמענו את המלים, ועשינו את המעשים. כאילו הוא יצא ממצרים, כאילו הוא הקים מדינה. ואני לא בטוח שיהיה לנו קשה לדמיין. אפשר בתור התחלה להסתכל במראה. אנחנו מקימים כאן צבא כבר שנתיים וחצי, ונאבקים על זכותנו להתקיים. "הקמנו מדינה. יותר לא נוכל להקים מדינה", אמרה פעם שרת החינוך יולי טמיר, ביום העצמאות ה-60. אבל אולי אנחנו יכולים להקים מדינה "בכל דור ודור", כמו יציאת מצרים.

אבל המשמעות הזו לא תיווצר מעצמה.

"טקסים דומים לשלטי 'נקודת תצפית' המוצבים בפיתולי ההר", כותבת אורנה פלץ. "אנחנו הולכים בדרך, לפעמים נהנים מעצם ההליכה ולפעמים שקועים בקושי ובמאמץ הטיפוס, ואז העיניים מבחינות בשלט 'נקודת תצפית'. יכול להיות שהנקודה שנבחרה אינה שונה בהרבה מזו שעברנו בפיתול הקודם אבל יש בה הזמנה לעצירה, להתבוננות. אז אנחנו עוצרים ומביטים. משתאים מהיופי, מוצפים באיזו התרוממות נפש, ובעצם דבר לא קרה, **דבר לא השתנה. רק עצרנו בדרך, הרמנו את העיניים ולרגע אחד נתנו לעצמנו להיות חלק מהתמונה הגדולה. טקס גם הוא הזמנה לעצור, ולהרים את העיניים מהחולין של היום-יום.**"

הַרְגֵל, הוא דבר שאנחנו עושים מבלי להתאמץ, במינימום קשב. טקס הוא ניסיון לעשות את התנועה ההפוכה- לקחת את החול, את הרגיל, **וליצור מצב שבו עוצרים לחשוב, להרגיש, להיות מודעים.** ככה עובד ליל הסדר, למשל. ואנחנו צריכים לקחת חודש שבמידה רבה הפך עבורנו להרגל, ולהפוך אותו לטקס.

וזה יכול לקרות. בכל דפ"א, כמו שאנחנו אוהבים לומר, **בכל דפ"א- אפשר וצריך לעצור ליד המועדים האלה.** מי ברגל, ומי בקשר. מי באיתור חוצה גב"ל, ומי בחדר אוכל יחידתי. מי בבא"ח ומי בבא"פ, בסדיר ובמילואים. מי שיוכל- יטייל, ומי שיוכל, יעצור לשיח של חצי שעה, ומי שיוכל **יעלה ברשת הקשר ויזכיר- שזה זמן תקומתנו.** לא מדובר בהמלצה בעלמא. אנו מעמידים לרשותכם באמצעות סגלי החינוך מגוון כלים ייעודי לחודש התקומה, כך שיותאם לתרחישים השונים הצפויים לנו, ולגזרות השונות.

היתה פעם פרסומת של אלפא רומאו, משהו כמו "זה שיש לך דופק, לא אומר שאתה חי". אני מניח שהמכונית היתה אמורה לסגור את הפער. על אותו משקל, **זה שאתה קיים לא אומר שאתה עם.** ביטחון לאומי מוסבר ומוגדר לא אחת בסך העוצמות הצבאיות, החברתיות, הכלכליות והמדיניות. כל אלה טובים ונאים- אבל **בליבה של הפירמידה הזו בוערת אש, ובאש הזו מחושל הרצון הלאומי, ורוח הלחימה, והדבקות במשימה, והיכולת להתמיד, ולתת את הכל- שוב ושוב.**

הבסיס לרוח הוא הרצון, והבסיס לרצון הוא הרוח. והבסיס לשניהם הוא **הסיפור שלנו.** והחודש הזה שנפרס לפנינו- הוא הזדמנות שאסור להחמיץ. אלתרמן כתב פעם **"אין עם אשר ייסוג מחפירות חייו"**. על הרגע הזה ממש. אנחנו בחפירות חיינו, **רק צריך להגיד את זה, להזכיר את זה, לציין את זה.** בכל דור ודור, לכל דור ודור.

בהערכה,

תא"ל, סמואל בומנדיל
קצין החינוך והנוער הראשי

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

"אין עם אשר יסוג מחפירות חייו"